

ΑΠΟ ΤΑ ΜΕΤΟΠΙΣΘΕΝ ΣΤΗ ΓΡΑΜΜΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩ
(Η Εντυπωσιακή Αλλαγή στην
Επιχειρησιακή Τακτική Ενεργείας του Υγειονομικού Σώματος)

Οι Ιατροί και κατά συνεκδοχή οι «εκ των ων ουκ άνευ» συνεργάτες και βοηθοί αυτών (Ερευνητές, Τεχνοκράτες, Νοσηλευτές, Νοσοκόμοι, Φυσιοθεραπευτές, Μεταφορείς, Διοικητικό - Τεχνικό Προσωπικό όλων των βαθμίδων, ...) συνιστούν τον κορμό και τα “νεύρα” του Συστήματος Υγείας του Κράτους, το οποίο σε μία θεσμοθετημένη Δημοκρατία λειτουργεί ακολουθώντας το κατά περίπτωση πρόγραμμα και τις οδηγίες της εκάστοτε Πολιτικής Ηγεσίας.

Κατ’ αντιστοιχία στις Ένοπλες Δυνάμεις, το Υγειονομικό προσωπικό (Μόνιμο και Εφεδρικό) συνιστά ιδιαίτερο, διακεκριμένο “Σώμα”, το «Υγειονομικό» το οποίο καταλλήλως στελεχωμένο και ειδικά και επαρκώς εξοπλισμένο, λειτουργεί σύμφωνα με τις διαταγές και τις οδηγίες της Στρατιωτικής Ηγεσίας.

Σε κάθε περίπτωση όμως το Νοσηλευτικό Προσωπικό, (Πολιτικοί και Στρατιωτικοί), ακολουθώντας τις οδηγίες και διαταγές προϊσταμένων, λειτουργεί και συμπεριφέρεται εντός των “ανθρωπίνων” πλαισίων που οριοθετούν: Αφ’ ενός μεν ο όρκος του «πατέρα» της ιατρικής Ιπποκράτη «...Διαιτήμασί τε χρήσομαι επωφελείς καμνόντων κατά δύναμιν και κρίσιν εμήν, επί δηλήσει δε και αδική ειρξαν ...»¹ αφ’ ετέρου δε η “ανθρώπινη” συνείδηση και ηθική, όπως πλάθονται και αναπτύσσονται σε κάθε άτομο ανάλογα με τον βαθμό αντιλήψεως και της εξ αυτής εκτιμήσεως της θεϊκής διαφοράς του ανθρώπου από το ζώο, κατά την απλή-σοφή διατύπωση του Μενάνδρου «ως χαρίεν έστ’ άνθρωπος, όταν άνθρωπος η»².

Σε περιόδους πολεμικών κρίσεων, κατά τη διεξαγωγή των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα στο σύγχρονο επιχειρησιακό περιβάλλον της “φανταστικής” τεχνολογικής εξέλιξης μέσων και εφαρμογών, το «Υγειονομικό Σώμα» επιχειρεί και μάχεται όπως και το προσωπικό των « Όπλων» των Ε.Δ. (Πεζικό, Τεθωρακισμένα, Πυροβολικό, Μηχανικό, Διαβιβάσεις και Αεροπορία Στρατού) σε όλο το “Μέτωπο” από την πρώτη γραμμή επαφής (απλός στρατιώτης - νοσοκόμος με το ιατρικό σακίδιο) μέχρι τα μετόπισθεν (ιατροί, χειρουργοί, νοσοκόμοι, ...σε νοσοκομεία, πρόχειρα χειρουργεία εκστρατείας) με το ίδιο σθένος, αποφασιστικότητα

---

¹ «...θα χρησιμοποιώ την θεραπεία για να βοηθήσω τους ασθενείς κατά την δύναμη και την κρίση μου, αλλά ποτέ για να βλάψω ή αδικήσω ...» (από τον όρκο του Ιπποκράτους. Αρχαίος Έλληνας ιατρός από την Κω, 460 – 380 π.Χ.). Βίβλος της επαγγελματικής ηθικής των ιατρών, αποτελεί τη βάση του ισχύοντος ιατρικού όρκου (Γενεύη 1948).

² «πόσον χαριτωμένος είναι ο άνθρωπος όταν είναι άνθρωπος», (Μένανδρος, Αθηναίος ποιητής, 342 – 292 π.Χ.)

και θάρρος, στην εκτέλεση της αποστολής και του υπέρτατου ιερού καθήκοντος της διάσωσης της ζωής ή τουλάχιστον της ανακούφισης του ανθρώπινου πόνου.

Μία ρεαλιστική εικόνα της δράσεως των υγειονομικών στο πόλεμο, δίδεται στην αμερικανική κινηματογραφική ταινία MASH³, παραγωγής 1970. Ξεπερνώντας τις “αμερικανικές” του σατιρικού χιούμορ και της μαύρης κωμωδίας, ο θεατής αντιλαμβάνεται την φρίκη του πολέμου “προβληματίζεται” και θαυμάζει το κουράγιο και την προσπάθεια, το θάρρος και την αυτοθυσία, του υγειονομικού προσωπικού, μέσα στον αιματηρό ορυμαγδό των προχείρων χειρουργείων, στα μετόπισθεν.

Μετά από μία μακρά ειρηνική περίοδο, η Χώρα μας, από τις αρχές του τρέχοντος έτους, έχει εμπλακεί σε ένα ιδιότυπο παγκόσμιο πόλεμο, αυτόν του «**Κορωνοϊού**» πιο γνωστού υπό τη διεθνή ονομασία **Covid - 19**. Ένα πόλεμο πλανητικών διαστάσεων, απρόβλεπτο, ανεξέλεγκτο και ακαταμάχητο που ίσως εξελιχθεί σε περισσότερο φονικό και καταστροφικό των προηγουμένων δύο Παγκοσμίων Πολέμων.

Πρόκειται για επιδημία που ξεκίνησε από την Κίνα και ταξιδεύοντας ταχύτατα και ανεξέλεγκτα (οι επιδημίες δεν πολιτογραφούνται και δεν έχουν διαβατήρια) εξελίχθηκε σε πλανητική πανδημία, η οποία όμως δεν είναι πρωτοφανής. Στην ιστορία έχουν εμφανισθεί κατά καιρούς πανδημίες καταστροφικές: Ο λοιμός των Αθηνών (430 π.Χ.) αφάνισε περί τους 100.000 Αθηναίους. Η πανώλη στην Κωνσταντινούπολη (542 μ.Χ.) εξολόθρευσε το 40% των κατοίκων της πόλης και έλαβε παγκόσμιες διαστάσεις με 25 εκατ. θύματα. Η επιδημία της πανούκλας, γνωστής ως «Μαύρος Θάνατος» (1346 – 1349) ξεκλήρισε σε δύο χρόνια, το 30% του πληθυσμού της Ευρώπης με 100 - 200 εκατ. νεκρούς σε Ευρώπη και Ασία. Η χολέρα στην Αττική (1854 – 1855) εφόνευσε 4.000 άτομα. Η Ισπανική γρίπη (1918).

Πανδημίες που πέραν της φρίκης του θανάτου, διέλυσαν την κοινωνική συνοχή, την οικονομία, τους ηθικούς κώδικες συμπεριφοράς προς τον συνάνθρωπο και το Κράτος. Στην αλυσίδα των ως άνω πανδημιών, αυτή του covid - 19 που ταλανίζει τον πλανήτη σήμερα, είναι ένας κρίκος, ίσως ο χειρότερος. Όμως πιστεύω πως ο θανατηφόρος ιός, τελικά θα νικηθεί. Ασφαλώς με απώλειες, όπως σε κάθε πόλεμο άλλωστε. Απώλειες όμως καταστροφικές, διεθνούς εμβελείας, με αποτέλεσμα την επιστροφή του Κόσμου σε μία κατάσταση που δεν θα είναι ασφαλώς όπως πρώτα, κοινωνικά, πολιτικά, οικονομικά, πολιτιστικά, ... Πάντως στο κλείσιμο του ισοζυγίου (θετικό - αρνητικό), όποτε έλθει αυτό, θέλω να πιστεύω και ελπίζω ότι το αποτέλεσμα θα είναι θετικό.

Στον εν εξελίξει φοβερό πόλεμο εναντίον ενός αντιπάλου μικροσκοπικού και αόρατου στην κυριολεξία, εξόχως όμως καταστρεπτικού και απρόβλεπτου, «τον πρώτο λόγο έχουν, τον αγώνα τον καλόν αγωνίζονται, σε αυτούς πρώτα ανήκει ο της αυτοθυσίας στέφανος», οι άνθρωποι των Υγειονομικών μας Υπηρεσιών. Ανατρέποντας τις καθιερωμένες αρ-

---

³ MASH (Mobile Army Surgical Hospital - Κινητό Χειρουργικό Νοσοκομείο Εκστρατείας). Αντιπολεμική σάτιρα του πολέμου στο Βιετνάμ (1965 – 1976) με στοιχεία του Κορεατικού πολέμου(1950 - 1953).

χές τακτικής, εγκατέλειψαν τα μετόπισθεν και εγκαταστάθηκαν στην γραμμή των πρώτων, στην πρώτη γραμμή του μετώπου. Ιατροί, νοσηλευτές, το σύνολο του υγειονομικού προσωπικού, εργάζονται νυχθημερόν με αυτοθυσία και υπευθυνότητα πέραν ωραρίου και ορίων κοπώσεως, πίσω από τις μάσκες, μοναδικοί παρόντες στον ασυντρόφευτο θάνατο, αψηφώντας τον κίνδυνο της εκθέσεως αυτών των ιδίων στον ιό. Βεβαίως όπως σε κάθε κρίση οι αναπόφευκτοι εγγενείς κίνδυνοι και οι απειλές αναλόγου μεγέθους, αποκαλύπτουν εκτός του «χαριέντος» και το «μη χαρίεν» της ανθρώπινης φύσης⁴. Ήδη έχουν εμφανισθεί δυναμικά στο διεθνές προσκήνιο, άτομα, ομάδες, συνδικάτα, πολιτικοί, μέσα κοινωνικής δικτύωσης, της δεύτερης κατηγορίας (ελαχίστης ευτυχώς μειονότητας) που με περισσότερα μικροψυχίας και κυνισμού, με κερδοσκοπικές προσδοκίες και αποτρόπαιες απλουστεύσεις θεωριών “ευγονικής”, προπαγανδίζουν την παροχή βοήθειας στον συνάνθρωπο με βασικό κριτήριο την ηλικία, την φυλή, το κοστολόγιο..... Όμως η συντριπτική πλειοψηφία των “χαριέντων” ανθρώπων διεθνώς, αντιδρά στη φοβερή δοκιμασία του covid - 19 με κατανόηση, υπομονή, ανεκτικότητα και με πειθαρχία, στις οδηγίες και τα δυσάρεστα ασφαλώς μέτρα των υπευθύνων αρχών και φορέων.

Ο κορονοϊός έφτασε απρόσμενα και αιφνιδίασε τον πλανήτη, ακαταμάχητος σε ένα επιθετικό πόλεμο εναντίον ενός “σαστισμένου”, απροετοίμαστου κόσμου. Με τα εκατομμύρια των κτυπημάτων και τις χιλιάδες νεκρών, έχει επιβάλει στους πολίτες ένα πρωτόγνωρο τρόπο ατομικής και κοινωνικής συμπεριφοράς που κυριαρχείται από τον φόβο και την ανασφάλεια, καταστάσεις των οποίων ενδεχόμενη μακρά διάρκεια, τις καθιστά επικίνδυνες για την σταθερότητα της Δημοκρατίας.

Όμως όπως όλες οι πανδημίες, έτσι και ο covid-19 θα φύγει. Όχι αιφνιδιαστικά βέβαια, όπως ήλθε! Θα φύγει μετά από πολλές προσπάθειες και θυσίες όλων μας. Θα αφήσει πίσω του καταστροφές και δοκιμασίες, προκλήσεις για μία νέα κατάσταση πραγμάτων, για ένα νέο τρόπο ζωής με μεταρρυθμίσεις και αλλαγές σε όλες τις εκφάνσεις της συμπεριφοράς και της λειτουργίας ενός σύγχρονου Δημοκρατικού Κράτους, στην Ελλάδα και όχι μόνον. Αυτά θα είναι τα θετικά (!) του κορονοϊκού πολέμου. Ασφαλώς και δεν θα είναι εύκολο! Όμως με σώφρονες, σταθερές και αποφασιστικές ηγεσίες σε διεθνή συνεργασία, πρωτοστατούσης και της Ε.Ε. είναι δυνατό να αποφευχθεί ο εφιάλτης της πανδημίας και η κρίση να μετατραπεί σε ευκαιρία της ανθρωπότητας, επιβεβαιώνοντας το αρχαιοελληνικό ρητό «Ουδέν κακόν αμιγές καλού»⁵.

Με εκτίμηση

Δοξάκης Ιωάννης – Υποστράτηγος ε.α.

---

⁴ «πόσον χαριτωμένος είναι ο άνθρωπος όταν είναι άνθρωπος», (Μένανδρος, Αθηναίος ποιητής, 342 – 292 π.Χ.)

⁵ «Από κάθε δυσάρεστη κατάσταση, μπορεί να προκύψει κάτι καλό» (Στωικοί φιλόσοφοι).